

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์
อโนมปญฺโญ) เจ้าคณะจังหวัดอุดรธานี

ผู้วิจัย : นายเยี่ยม เทียมเพ็ง

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาประมวล ฐานทตฺโต

ป .ธ. ๖, พธ.บ. (ภาษาไทย), M.A. (Ling), M.A., Ph.D. (Pali & Bud)

: ดร.ประยูร แสงใส

ป.ธ. ๔, พ.ม., พธ.บ., M.A., (Ed) P.G.Dip. in Journalism, Ph.D.
(Education)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ๑) รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ตามทฤษฎีการบริหาร ๒) วิธีการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์
อโนมปญฺโญ) ๓) วิเคราะห์ผลของการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดอุดรธานีของพระเท
รัตนมุนี (สายพงศ์ อโนมปญฺโญ) ผลจากการ ศึกษาพบว่า

รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามทฤษฎีการบริหาร มีรูปแบบยึดหลัก
พระธรรมวินัยพื้นฐาน มีการพัฒนาตามยุคสมัย โครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์บางที่
คล้อยตามแบบอย่างการปกครองฝ่ายบ้านเมือง ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการที่จะร่วมมือ
การทำงานขององค์กรให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยใช้กระบวนการที่มีลักษณะ
การดำเนินงานซึ่งสืบเนื่องและใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการจัดการ
เพื่อให้เกิดความสำเร็จ ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีบูรณาการด้วยหลักพุทธธรรมนำการปกครอง
ไปพร้อมกับความเจริญ และมีกฎหมาย พระราชบัญญัติ ข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ มาเกื้อกูล
พระธรรมวินัย

วิธีการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระเทพรัตนมุนี (สายพงศ์ อโนมปญฺโญ)
มีการกำหนดนโยบายการปกครองอยู่บนพื้นฐานพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม กฎหมาย
ของบ้านเมืองและจารีตประเพณีดั้งเดิมของคณะสงฆ์จังหวัดอุดรธานีที่ปฏิบัติกันมาตั้งแต่อดีต

ซึ่งสอดคล้องกับหลักปิตุลาธิปไตย และผสมผสานระหว่างแบบพอกับลูก แบบอาวุโส และแบบอาจารย์กับศิษย์เพื่อความผาสุกของคณะสงฆ์

การศึกษาวิเคราะห์ผลการบริหารงานคณะสงฆ์จังหวัดอุดรธานีของพระเทพ

รัตนมุนี (สายพงศ์ อโนมปญฺโญ) บริหารโดยยึดหลักปฏิบัติภาระงาน ๖ ค^๑ของคณะสงฆ์ □
ได้แก่ปกครอง ทำให้พระภิกษุสามเณรในปกครอง มีความประพฤติดี เป็นที่ตั้งแห่ง
ความเลื่อมใส ค^๒การศึกษา พระภิกษุสามเณร เด็กและเยาวชน มีความรู้ วัฒนธรรมทั้งทาง
โลกและทางธรรม ค^๓การศึกษาสงเคราะห์ มีการมอบทุนให้ กับพระภิกษุสามเณร เด็กและ
เยาวชนเป็นประจำทุกปี ค^๔การเผยแผ่ได้นำหลักธรรมไปเผยแผ่ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งาน
บุญต่างๆ ทำให้พุทธศาสนิกชนสามารถนำหลักธรรมะไปใช้ ในชีวิตประจำวันและมีการเผย
แผ่ผ่านสื่อต่างๆ เช่น สถานีวิทยุ ค^๕สาธารณูปการ อำนวยความสะดวกในการบำเพ็ญกุศล
หรือกิจกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้แก่สาธุชนทั้งภาครัฐและเอกชนได้รับประโยชน์
จากศาสนสถานภายในวัด เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ ฯลฯ ในการประกอบกิจกรรม
ต่างๆ ค^๖สาธารณสงเคราะห์ ตั้งศูนย์วันเกษตรบ้าน นาคำหลวงเป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมและ
ศึกษาดูงานสำหรับบุคคลทั่วไป ในด้านวันเกษตรและพืชผักเศรษฐกิจต่างๆ พร้อมสนับสนุน
ช่วยเหลืองานวิชาการต่างๆ ทั้งเครื่องอุปโภคและบริโภคแก่ผู้ประสบภัยต่างๆ และผู้ยากจนไว้
ที่พึงตามสมควร

Thesis Title : A Study on Sangha Administration of PhraTepratanamuni (Saipong Anomapañño), Udonthani Ecclesiastical Provincial Governor

Researcher : Mr. Yiam Thiampheng

Degree : M.A. (Buddhism)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Pramuan Thanadatto

Pali 6, B.A. (Thai), M.A.(Ling.), M.A., Ph.D.(Pali & Bud.)

: Dr. Prayoon Saeng-sai

Pali 4, B.A., M.A.(Ed.), P.G.Dip.in Journalism, Ph.D.(Ed.)

Date of Graduation : 29th March 2013

ABSTRACT

The objectives of thesis were; 1) to study the form of Sangha Administration under the theory of administration, 2) to study the method of Sangha Administration of PhraTepratanamuni (Saipong Anomapañño) 3) to analyze the result of the Sangha Administration of PhraTepratanamuni (Saipong Anomapañño) in Udonthani province.

The results of research found that the form of Sangha Administration under the theory of administration had held the Buddha's teaching and discipline as fundamental. There was development following the age of times. The structure of government sometimes followed the country government by applying both science and art for cooperation to make all activities until achieving the aims of purpose by using the continuous process of operation and appropriate resources. And there were effectiveness of administration in order to get achievement and promotion of technology integrated with Buddhaddhamma led the government to head towards prosperity and had the law, the act, the regulations that supported the Buddha's teaching and discipline.

The method of Sangha Administration of PhraTepratanamuni (Saipong Anomapañño) had provided the policy of government by the Buddha's teaching and

discipline, Law of Sangha Superme Council, and the country law and original tradition of Udonthani Sangha ever followed from the past as fundamental concerning with the rule of Paternal Government and integrating between the rule of father and child, the senior, and the teacher and student in order for the Sangha's happiness.

To analyze the result of the Sangha Administration of PhraTepratanamuni (Saipong Anomapañño) in Udonthani province from documents and interview was to follow six ways of Sangha's mission as follows; in the way of government, he made all monks and novices under his government have good behavior and be respectable persons, in the way of education, he taught all monks and novices, children and teenagers have knowledge with morality in both secular and religious, in the way of educational affairs, he gave the scholarship to monks, novices, children and teenagers every year, in the way of Buddhist propagation, he brought and propagated the Buddha's teaching in many activities such as the occasion of making merit in order to encourage the Buddhists take the dhamma in daily life and also propagated the Buddha's teaching through other media such as Radio station , in the way of construction and renovation, he gave the convenience for making merit or the important activities about Buddhism to all people in both government and private section in order to get the benefit from the religious place in his temple such as the Buddhist Temple, the Buddha Image Hall, and The Sermon Hall for providing all activities, in the way of public assistance, he set the Vankaset centre (Agro Forestry) at Na Kam Laung village as the meditation centre and visiting place for study to all people. In the way of Agro Forestry, there were many economic agro-products ready to support academic works including the consumable goods to people who got the troubles and poor persons properly.